

## A LAP ELŐFIZETÉSI ÁRA:

|                              |              |
|------------------------------|--------------|
| Egy évre . . . . .           | 6 frt. — kr. |
| Fél évre . . . . .           | 3 " — "      |
| Negyed évre . . . . .        | 1 " 50 "     |
| Egyes szám ára . . . . .     | 6 kr.        |
| Külföldre egy évre . . . . . | 8 frt. — kr. |

Ezen lap megjelenik  
hetenként kétszer:  
vasárnap és csütörtökön.

## SZÉKELYFÖLD.

Közgazdasági, társadalmi és szépirodalmi hirlap,  
a csikmegyei gazdasági egyesület hivatalos közlönye.

## Hirdetések közlési díja:

minden egy hasábos 1 garmond  
sorért vagy annak térfogatáért  
4 kr. s minden egyszeri közlés  
után 30 kr. bélyegdíj fizetendő.  
Nagy és többször közlendő  
hirdetményt a kiadóhivatal ár-  
kelvezményben részesít.

A „Nyilttér” rovatban  
közlendő cikkek soronként  
10 kr. díjért közölhetnek.

## SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓ-HIVATAL:

Kézdi-Vásárhelyt:

Szabó Albert könyvnyomdájában.

Csik-Szeredában:

T. Nagy Imre szerkesztő lakásán.

A lap tartalmát illető közlemények, valamint előfizetési pénzek, hirdetmények, nyilttérek stb. mindkét szerkesztőségben és kiadóhivatalban elfogadtnak.

## Felhívás előfizetésre

a „Székelyföld” 1884. évi folyamára.

A „Székelyföld” című közgazdasági társadalmi és szépirodalmi, hetenként jelenlégi nagyságában 2-szer megjelenő hirlapja a következő árakkal előfizetést nyitunk:

|                              |              |
|------------------------------|--------------|
| Egy évre . . . . .           | 6 frt — kr.  |
| Fél évre . . . . .           | 3 frt — kr.  |
| Negyed évre . . . . .        | 1 frt 50 kr. |
| Külföldre egy évre . . . . . | 8 frt — kr.  |

Előfizetési pénzek bármely időben elfogadtnak.

Lapunk azon előfizetőit, kik előfizetéseikkel még hátralékban vannak, tisztelettel kérjük azoknak beküldésére.

Kérjük egyúttal t. előfizetőinket, sziveskedjenek előfizetéseiket minél előbb megújítani, hogy lapunk szétküldésében zavar ne forduljon elő.

Az előfizetési pénzek a kiadó-hivatalba és pedig K.-Vásárhelyt a nyomdába, vagy Csik-Szeredába T. Nagy Imre szerkesztőhöz küldendők, vidékről legcélszerűbben posta-utalvánnyal.

A „Székelyföld” kiadó-hivatala.

## A társadalom szegényei.

(Vége.)

Az angol parlament most is oly reformokkal foglalkozik, melyek, a mint a parlament ezen magatartásából gyanítható, mint eszmék, már meg vannak érve az angol társadalomban s törvényre való átültetésük szükségesnek mutatkozik. És ezek közt a reformok közt a választási jog kiterjesztése áll az első helyen.

Nálunk például? Hízen nálunk

is vannak, kik a szavazati jog kiterjesztését követelik, de ez az eszme itt még annyira éretlen, miszerint sokkal többben vannak, (az értelmiséget értem) kik e jognak inkább megszorítását, mint bővítését kívánják. Mert hogy a szavazati jog kibővítésének eszméje nálunk is megérlelődött, ahhoz idő kell; és miután Magyarország a fiatalabb parlamentaris államok közé tartozik, tehát, hogy el ne hamarkodja a dolgot, neki példa is kell, s innen magyarázható, hogy mint kezdeményező, nem igen mer fellépni. Hogy pedig Angliában a szavazati jog kibővítését elkerülhetlen szükségességnak kezdi tekinteni, el kell fogadnunk, hogy ezen jogok kibővítése a kor követelményei közé tartozik. A kor követelményei közé tartozik, hogy a parlamentben a legszegényebb néposztály is képviseltesse magát és védelmeztesse érdekeit, a mit eddig nem tehetett, mert a parlamentekből ki volt zárva. Az a társadalmi tünet azonban, mely a kommunizmusban, szocializmusban, az erőszak és terrorizmus pártjában nyilvánkozik, mely a szegényeket forradalmi társulatokká való alakulásra kényszerítette, intés az angol parlamentnek, hogy karjait a szegények előtt is tárja fel, lehetővé térvén, hogy érdekeikkel a törvény-

hozás terén léphessenek elő ők is. És kétségtelennek hisszük, hogy az angol parlament ezen intézkedése az európai társadalom számára egy új aerát fog megnyitni, a melyben a legszegényebb néposztályok jogai is meghallgatandók és sebei orvosolandók lesznek.

Lopás, rablás, gyilkosság és öngyilkosság, melyek az újabb kor színpadán borzalmas szerepet kezdenek játszani, leginkább a szegénység, a segélytelenség szenvedéseiből és elkéseredettségéből datálható, hogy a mint a szegénynek keresetforrása csak rövid időre is bedugult, a mint utolsó fillére elfogyott, koldusbotra van utalva és a tisztességes társadalomból ki van lökve. És e kegyetlen ítélet különbség nélkül szól mindenkinek, s azon, a ki betegség vagy más szerencsétlenség által jut szomorú helyzetébe, épen úgy végre lesz hajtva, mint a legerköstelenebb korhelyen. Hát hogy a társadalom ezen szívtelen ítélete a legtöbb becsületes lelket megtöri s hogy ma már számtalanon keresik menekvésüket a halálban, azon csodálkozni nem lehet. A társadalmi körülmények változtak, ámde a társadalmi alapszabályok nem igen változtak, s habár az elszegényedés a mai korban, mert sokkal könnyebb, tehát gyakoribb is, a szegény épen oly meg-

vetett, mint azelőtt vala. Meg is érdemi a megvetést nagyon sok, de az nem is igen törődik vele, hanem a ki belehal, ezt a halálos ítéletet a legtöbb esetben nem érdemi meg.

Az angol parlament reformját méltán üdvözölheti tehát egész Európa. Igaz, hogy Spanyolország ugyanezt cselekszi, ámde Spanyolország nem mérvadó; s a mi Angliában az érett megfontolás következménye, az Spanyolországban talán csak szeszély. Mi tehát Anglia felé fordítjuk tekintetünket s türelmellen kíváncsisággal várjuk e reform eredményét. Ez az eredmény ugyan még nem ez idén lesz észlelhető, nem is a jövő évben, ámde az első választás után már látni fogjuk az elemeket, melyek ez uton a parlamentbe kerülnek és az elemek működését. És ezekből már sok mindent lehet majd észlelni. De annyit már előre is tudunk, hogy a kommunizmus, szocializmus sat.-féle eszmék tisztább látkörre és egészségesebb mozgásra fognak szert tenni, s hogy ezen befolyás alatt más alakban fognak megjelenni, a mi a társadalomra nézve nem felforgató, hanem ugyancsak átalakító hatással leend. Tehát nézzünk és várjunk s reméljük a jobb idők közeledését.

## A „Székelyföld” tárczája.

## Valakinek.

(Öszinte szó.)

Igen, asszonyom, egy pár szót, a mely öszinte és tartaléktalan. Avagy mit gondolkodj, hogy bárány-felhőnek elfutó szál-longása az, mi nyomtalanul száll és kél, mikor az asszonyok egy-egy szóval, tettel keservet öntenek a szívre? Hogy annak talán benn marad nyoma? Hogy az a fájdalom nem véli magát lapjára a szívnek örökre, irthatatlanul?

Csalódik, asszonyom!

Csak olvassa el az „Egy pár kis fazcipő”-t Quidától.

Az a sors, ennek a mései kis virágnak sorsa: közös törvénye az embereknek.

\* \* \*

Én hallottam azt a történetet. Tudom, hogy mit tett kegyed jegyesével a bucsu napján.

Engedjen hát egynémelyeket elmondanom.

Tudom, csekélység az: félrevonni a vállat, a bizalommal közeledő hidegséggel visszavervén, éreztetni vele azt a nagy hatalmat, a mivel az asszony bir fölöttünk; tudom, kiesinyből kitelik, okát nem adván, szenvedést okozni valakinek s az esküvő előestéjén belekergetni a szívet a fásult lemondásba, az örvendő desperátiába, hogy mikor az ember felocsudik, csak egy bor-

zasztó álmodt, vélt átálmodni, pedig keserves egy valóság az, mely hideg szárnycsapással átlebben fölötté . . . . . Mindezt jól tudom, s felmentem kegyedet ezeknek ismétlése alól.

De tudok még valamit, asszonyom.

Azt, hogy egy szív teljes birtokába csak úgy maradhatunk, ha azta szívet keservekkel nem is illettük! A kedélyvilág az a része, a mit az asszony kíméletlen kezekkel érint a férfiban: nem birtokátöb-bé! Volt, elveszett! Nincs! . . . Ugy, a mint ott áll az a férfi: az még az önké lehet, asszonyom; de nemesebb részéből, mely meg nem köthető a testben, mint nem a virágillat a kehelyben: elvesztettek egy részt, egy parányt, a mivel visszavonhatlanul szegényebbek levének.

Megérti-e ezt asszonyom? Meg-e a törvényt, mely annyi házasságfelbomlás szomorú sirívatát képezi: hogy percenként vesztvén e birtokból egy-egy parányt, végre az egész megsemmisülné, s kik előbb oly közel valának, válni kénytelenek, mert lassankint eltávoloztak egymás szívéből? Megérti-e, hogy a szív is csak oly törvényt ismer, mint akármilyen ég alatt, hogy elfogynak érzelmei, ha könyörtelenül apasztjuk azokat? . . .

Talán megérti kegyed . . . . .

\* \* \*

És még abban se bízzék kegyed, hogy nagyon, szerfelett szerettedik.

A szerelem is kölcsönbe esik, asszo-

nyom; ki viszonzserelem nélkül szeret, hűlni fog. Elfárad egy szobor me-lengetésében! Hát miként ne hűlne el, ha még érzelmeiben támadtatik meg, s épen azáltal, kitől odaadást, megértést, ápol-tatást remél?

Asszonyom, ezt is gondolja meg.

A férfitalánsémmiresem büszkébb, mint szerelmére, de nem is kényesebb. Ott önszeretében támadható, s azt legnehezebben szoktuk megbocsátani.

Ha a világ nem ért, ha ellep serege a meg nem mondható keservek és apró megaláztatásoknak termekben, tanácspadok között, vagy a hivatalos kötelességek dolgai-ban: megújulunk az asszony, a hitves gondolatán. Itt, ennek kebelén élül a dacz viske-tege, a bántások dühe, a kigunyolások mér-ges biztatása, a mellőztetés, lenézés, félretétel bántata és megnyugosunk. Mert a kárpótlás megfelelő a bajnak, mert édes, mert feledtető!

De hová jutunk ha az asszonyban van támadónk, ha épen ott rejlik a sok apró keserűség kutféje, a hol épen annak óvsze-rét keresők?

A lemondáshoz, az eltávozáshoz, az elzúlláshoz, az elvesztegetett szerencséhez!

\* \* \*

És látja, asszonyom, az sem lényeg-telen, a mit tapasztalt férfiak állítanak, hogy a boldog házasságot egyik szigorú fel-tétele a kölcsönös megbecsülés is.

Csak hogy emennek is oly sok értelem adható Megbecsülés: a hűségben, ál-

landóságban, ragaszkodásban, a bajok, gon-dok hű megosztásában, a közös sors kö-zös elviselésében is nyilvánul. De nemcsak ezekben található.

Kell, hogy becsüljük az asz-szonyt azon gyöngédségeiért is, melylyel irántunk érez, s szavai és tetteiben bizonyít.

Am e megbecsülés alapján támad-tatik meg, ha a nők nélkül keserveket okoz, nem éta büntetésnek, a mikor nem bántatott.

Ebers György mondja a „Homo sum”-ban: „Kit szigorubb büntetéssel sújt-nak, mint érdemelné, könnyen elfelejt-i a bíró hibája mellett a magáét!” . . .

És ha még bűnös sem vagyunk! Hát akkor? asszonyom!

Mert nemcsak az fáj, hogy bántalmat, meg nem értetést vevénk az asszonytól; de a mi ez érzetet meghatványozza, az ama fájó tudat, hogy épen attól vevők azt, kitől legkevésbé vártuk.

A fájdalomhoz ikertestvérül szegődik a csalódás keserűsége is; a csalódásé, mi oly nehezen heged, mint mérgezett nyílnak égő sebe.

\* \* \*

Ha udvarlója s nem jó barátja volnék kegyednek, bocsánatát kellene kér-nem az isméti predikációért, mint kegyed nevezni szokta, ha dolgai felett reflexiókat engedek meg magamnak.

De így azt gondolom, elengedi azt kegyed, asszonyom, nekem.



A képviselőház hétfői ülésén oly eset történt, a mi tizenhét éves alkotmányos életünk alatt egyszer sem történt meg. A ház az évi költségvetést egy nap alatt tárgyalta s azt a részletes tárgyalás alapjául szavazattöbbséggel el is fogadta. — Kedden kezdették meg a költségvetés részletes tárgyalását, mely alkalommal még csekélyebb volt az érdeklődés, mint hétfőn. Beszéltek: Csanády Sándor, Madarász József, Irányi Dániel, Szapáry Gyula gr. pénzügyminiszter, Ernusz Kelemen, Szalay Imre, Tisza Kálmán és Mocásy Lajos. — A szerdai ülésen már sokkal nagyobb volt az érdeklődés, mint az előbbieken. Az első szónok Ugron Ákos Kézdi-Vásárhely város képviselője volt, kinek beszédét mai számunkban közöljük. Felszólaltak még: Simonyi Iván (antisemitikus irányban), Vargics Imre, Irányi Dániel (reflektálva a Simonyi beszédére), Polónyi Géza (polemizálva Simonyival), Tisza Kálmán, ki Ugron Ákos beszédére válaszolt. Ez utóbbinak beszédére a személyes felszólalások egész sora következett. Végül a többség a költségvetés első tételét megszavazta.

## A székelyföldi kepeügy megoldásához.

(Ajánlva az 1883. évi okt. 9—11-én tartott status-gyűlés által kiküldött négy székely megyei bizottság figyelmébe.)

Kézdi-szék, 1883. decz. hó.

(Folytatás.)

És most ezek előrebocsátása után feltehetnők a kérdést, hogy mindezeket hogyan lehetne elérni?

A kepeügy megoldásának mikéntjére nézve a vélemények elágazók.

1. Némelyek biztosabbnak vélik jövőre nézve is a gabonakepe fenntartását. Ezeknek véleménye szerint a régi kepeconstitutiók és kepezési rendszer fenntartatnék olyformán, hogy a kepefizetésre kötelezett hűvek anyagi tehetségeik szerint, elkezdve a legalsó zsellér napszámától a legnagyobb birtokos, kereskedő vagy tőkepénzes uraságig, minél több osztályba lennének osztályozandók s a 30 kr legalsó minimumtól a 12 frt, esetleg 24—30 frt maximumot érő ősz- és tavaszgabonamennyiség rovataának meg, a 12—30 frt közötti összeg vagy összeget érő gabona kivetésénél tekintet alá jövőn a patronatusi vagy ezt megközelítő birtokok, tükepénzek és kereskedések birtokosai és maguk a birtokok.

A kepefizetők névsorának összeállításával pedig és kepekivetéssel egy espereskerületi vegyes bizottság bizatnék meg a katasteri birtokiv és a birtokivvel nem bírókra nézve a helyi lelkész által kiállított hiteles névjegyzék alapján, nem vevén tekintetbe azt, ha valakinek egy vagy három határban van-e a birtoka!

Ugy is oly kevés őszintével találkozik egy asszony a világon; oly kevés, hogy annak érdemét nem is ismerheti, fel sem foghatja.

Pedig higgye meg: a z kevésbé szükséges, mint e me z. Az asszony érkeiben, individuális gyarlóságaiban, gyöngeségeiben annyi is annyi sok lelketlen üres udvarlóval bir, a mi csak szépet mond, hizeleg, áltat, mint egy kőrőgyerek, hazudoz, mintegy rossz tanuló és álcáz, mint egy komédiás. Ezek ellen, övszerűl egy-egy rövidke prédikáció igen üdvös lehet.

Nem kérem, hogy kövesse tanácsait, melyeket különben sem formuláztam. Csak, hogy olvassa el e sorokat.

Ha olvasta: önkénytelenül követni fogja, asszonyom, ha van valami e betűkben, a mi jó, a mi helyes.

A jónak ép az a varázs-hatalma van, hogy akaratlanul is belopódzik a szivbe. Ezt bizonyosan tudom: próbáltam magamon tapasztalni.

Fogadja, asszonyom, szives üdvözlétemet.

Állán Bertie.

Ezen bizottságban az egyes hitközségeket 1—3 megbízható személy képviselné. A kerületi vegyes bizottság által egy, esetleg három évre megállapított kepekivétési névsor megküldetnék minden község előjáróságának és lelkesí hivatának használat és kihirdetés végett, hogy 8 nap alatt a netán sérelmesek felszólamlásukat megtehessek. A kepe beszédése pedig a községi főbíró vezetése és hitközségi gondnok ellenőrzése mellett egy 3—5 tagu bizottságra lenne bízandó, mely a képét 1—3 nap alatt felelősség és végrehajtás terhe mellett a kitűzött időben beszédné, illetőleg behajtaná. Ezáltal némileg eleje vétetnék annak, hogy a pap a néppel a kepezés alkalmával közvetlen érintkezésbe jöjjön, de nem az ellene irányulható esetleges izgatásoknak. Továbbá, míg egyfelől a kalangyában való gabonakepezés fenntartása, a marhatenyésztés, földművelés s más, számos okok alapján nagyon kívánatosnak és előnyösnek kínálkozik, másfelől e rendszer szerinti kepezés mégis csak kepezésnek marad s főkép a természetlenebb években az egyház-szolgák — hogy egyebet ne említsünk — e mellett jövőre is ki lesznek téve a binonytalanságnak és jövedelmük ingadozásnak nézend elébe.

2. Némelyek a gabonakepe helyett annak megfelelő pénzben vélik jobbnak és üdvösebbnek az egyház-szolgák fizetését megállapítani s a gabonakepe arányában a fentebbi pontban érintett osztályozás szerint a hűvekre kiróni és azt az egyház-tanács vagy községi előjáróság útján felhajtva, az egyház-szolgáknak beszolgáltatni.

E módja a kepezésnek semmivel sem lenne biztonságosabb a gabonakepezésnél, sőt a népre talán megterhelőbb lenne egyfelől, mert a nép terményekben könnyebben és már megszokva teljesíti e módon kötelezettségét, másfelől pedig az eddigieknél még több visszaélésre nyujthatna alkalmat az illeték felhajtása körül s az egyház-szolgák a pénz felhajtása- és beszolgáltatásával megbízottak szeszélyének igen könnyen kitétetethetnének, vagy pedig eme megbízottak alárendeltjeivé válván, tekintélyükben pótolhatlan esorbát szenvednének.

3. Némelyek a gabona-kepe rendszerétől egészen eltérőleg, a kepe-ügy megoldásának kulcsául az adóforintot kívánják elfogadni, mint legmértányosabbat s legigazságosabbat azon kereszttűlvihelet elmélettel szemben, hogy az egyházi személyek mindenkinek egyformán szolgálnak, tehát szegények és gazdagok egyformán fizessék őket, és pedig olyformán, hogy azon hitközség, melyben a pap a mai keperendszer szerint pl. 200 kalangya ősz és 200 tavaszt kap pénzü, megváltva a gabonakepét, fizetne a papnak 800—1000 frtot, a kántortanítónak 400—600 frtot, a segéd-kántortanítónak 300 frtot, meghagyván mindeniket az öt illető fa-kanonika s más természetbeni és azonkülvü esedékes jövedelmek további élvezetében. 25—30,000 frt értékű alap egy ilyen községben az 1500 frtnyi fizetést fedezné.

Az ekepen a gabonakepe vagy lélek-szám után minden hitközségben megállapított fizetés összege a hűvekre az adóforint után rovatnék ki és azzal együtt hajtatnék be a községi adószedőhöz, ki azt beszolgáltatná, épen mint az adót az adóhivatalhoz és onnan az egyház szolgái évi részletekben rendes nyugta mellett vennék fel. Ez azonban soha se tenné azt, mintha az államtól kapnák fizetésüket s ennek következtében az állam alázatos szolgálivá lennének a kath. egyház jogai védelmének elhanyagolásával vagy elveinek feladásával.

(Vége követk.)

Felvidéki.

## Csikmegye közigazgatási bizottságának január 14-ki üléséből.

1. Az alispáni jelentés szerint tisztán közigazgatási ügydarab 1883. december havában beérkezett 545, melyek közül ellátott 448, ellátatlan maradt 97 darab.

Tüzeset történt dec. 12-én Csobotfalván 63 frt 39 kr kárral.

Moldva-Oláhországba való kimenetelre utlevélért kérelmezett 64 férfi és 24 nő.

Tizenöt napos utlevél kiadott 3 drb, fegyverszabadalom 12.

Együttal megemlékezik alispán ur a december havában lefolyt megyei tisztújításról, s kiemeli, hogy a megyei közigazgatáshoz a megfelelő intellectualis erők nem hiányoznak, mert a központhoz kapott a megye egy új árvaszéki ülnököt, egy tisztí jegyzőt és egy pénztári ellenőrt, a járásokba pedig 3 új szolgabíró és egy szolgabíró-segédet, holott a kimaradtak mindenike alig egy kivételével teljesen megállotta helyét. Az új tisztikarhoz alispán ur teljes reményét köti, s a haladás egyik főmomentumának tartja azt, hogy a jogász-erők a közigazgatási pályán is mind nagyobb tért kezdenek elfoglalni, mert habár a gyakorlati emberek ismereteit kétségbe vonni nincs okunk, még is o hajlandónak tartja, hogy ott, hol jogi kérdések megoldása képezi a teendők legnagyobb részét, azok elméleti részével ismeretes erők belátása szerint bíráltassanak meg, részint nagyobb megnyugvás, részint a tudalom alapjául elfogadott elvek betartásáért.

Végül örömmel hozza a bizottság tudomására azt is, hogy főispán ur ő mlga a tisztújításban nyilvánult közakaratra mintegy folytatásaképp a segédszemélyzetet aképp nevezte ki, hogy az minden igényeket teljesen kielégíthet.

2. A megyei főorvos jelentése szerint a közegészségi állapot december havában sem volt kedvezőbb, mint a megelőző hónapban, mer a légző és emésztő szervek bántalmi gyakran fordultak elő.

A roncsoló toroklob még mindig szedi áldozatait; ugyanis Szeredában, K.-Feltizen, Altizen, Impérben, K.-Ujfaluban, Szent-Simonon, Csomortánban, Madéfalván, Delnén, Sz.-Mihályon, Vacsárcsin és Rákoson megbetegedett összesen 137 egyén; ezek közül gyógyult 70 és meghalt 64.

A szeredai kórházban ápolatott 26, meggyógyult 17 és további gyógykezelés alatt maradt 9 egyén.

Orvosrendőri bonczolás két esetben fordult elő és pedig 1 megfagyás, 1 szekér általi elgázolás miatt.

3. A kir. adófelügyelő jelentése szerint a múlt évre helyesbített 246,033 frtból december végéig befizettetett 241,426 frt, s így hátralék az év végén csakis 4607 frt maradt, mely eredményt talán egyik megye is a magyar korona területén felmutatni nem képes. Hadmentességi díjban tett a helyesbített tartozás 33,376 frt 40 krt, mely összegből lefizettetett 36,876 frt s maradt az év végén hátralék 1496 frt 77½ kr.

## Ugron Ákos beszéde.

(Elmondotta a képviselőház január 16-ki ülésén a költségvetési vita alkalmával.)

Azon általános meglepetéssel szemben, melyben az ellenzék az általános vita alkalmával részesült, midőn sem a kormány nem tartotta helyesnek és alkalmasnak az ezen oldalról fölmerült s különösen a t. belügyminiszteriumhoz intézett kérdésekre válaszolni, s midőn a t. kormánypártnak felirakozott szónokai egyszerre mint egy intésre visszavonultak a küzdteréről, hogy így fejezzem ki magamat: azon kényszerhelyzetbe jutottunk, hogy azt, a mit az általános vita alkalmával szándékoztunk elmondani, az egyes tárczák költségvetésénél vagyunk kénytelenek előadni.

Különbben kétségtelen az, hogy az országban az apathia általános s az apathiának kinyomata a házon is látszik (Ugy van, bal felől.) és ez apathiának oka azon érdekes csoportozatok szövetekezete, a melylyel szemben itt állunk. (Ugy van! a szélső baloldalon. Mozgás a jobb oldalon.) Nem csodálkozom azon, hogy a t. belügyminiszter ur szemben azon komoly kérdéssel, a melyre nézetem szerint azonnal kötelessége lett volna válaszolni, a melyet Mocásy t. képviselőtársam intézett hozzá, vonatkozva Falk Miksa képviselő urnak a keszthelyi

választókerületben tartott beszédének azon részére, a melyben különösen a belügyminiszter urnak közigazgatási politikájáról szólt, mondom, nem csodálkozom azon, hogy a t. belügyminiszter ur nem tartotta időszérűnek vagy alkalmasnak arra válaszolni, mert az azelőtt egy pár nappal történtek oly idegessé tették a t. belügyminiszter urat, hogy úgy látszik, nem volt annyi ideje, hogy a képviselőházban a beszédek meg-hallgassa. Ezen egy pár órát úgy látszik arra kellett használnia, hogy az ellenzék egy pár tekintélyes férfival megbeszélje a helyzet súlyos voltát, és esetleg erőt merítsen azoknak támogatásából.

Én, igaz, hogy fiatal ember vagyok (Derűtség jobbfelől), de egyetlen egy országnak parlamenti viszonyában sem tapasztaltam azt, hogy akkor, midőn a miniszterelnök feje felett a fellegek a legnagyobb mértékben össze csoportosulnak, az ellenzékhez forduljon segítség végett. (Derűtség és felkiáltások a jobboldalon óh! óh!) A t. tuloldal ok nélkül ohó-gat, vagy ahó-gat, az engem a legkevésbé fog zavarba hozni. Konstátalom azt a tényt, hogy itt a parlamentben és az országban a viszonyok annyira ziláltak, hogy kénytelen az ország a főrendiházhoz folyamodni, hogy e kormánynak az országra nézve vészthozó működésétől megszabaduljon és ma tényleg az alkotmányos állapotoknak oly megfordított helyzete van, hogy parlamentáris életünknek súlypontja nem itt e házban, hanem a felső házban van. (Ugy van! a szélső baloldalon. Derűtség a jobb oldalon.)

T. ház, a belügyminiszter urnak 8 évi kormányzása után is a belügyi állapotok absolute nem javultak, sőt rosszabbulnak. Itt vannak a fővárosi rendőrségi viszonyok, a közbiztonsági állapotok. Az ember az utcán éji 12 óra után valóan nem mer járni. (Élénk derűtség a jobbon.) Itt van a főpostának kirablása, jobban mondvá meglopása, még e perczig a rendőrség nem tudott nyomára jutni. Itt vannak és nevesseken erre, a dunántuli állapotok, Magyarországnak kögazdasági, földmívelési és általában intellectualis tekintetben legműveltebb részében, a dunántuli megyékben, Vas megyében, Zalamegyében és Zemplénmegyében. (Élénk derűtség. Felkiáltások jobbról: Zemplén is tul a Dunán van? Derűtség.) Vas-, Zala- és Veszprémmegyében akartam mondani, — mindenkinek, még a miniszterelnök urnak a nyelve is megbotlik néha, nemcsak az enyém, (Derűtség) az állapotok olyanok, hogy vagyon- és személybiztonság nem létezik. Ott vannak a statáriumok. Emlékezetem szerint Magyarországon nem volt egyszerre ennyi megyében statárium hirdelve, mint most. A közigazgatás valóságos átka a körjegyzői intézmény behozatala. A körjegyzők, a mint méltóztatnak tudni, meg vannak választva örök időkre. Ezek a megyében az állapotokat uralkják, megválasztatták magukat bizottsági tagoknak, ezáltal oly érdekes csoportozatot szereznek, hogy ellenük küzdeni nem lehet. (Ugy van! a szélső balon.) A mig az incompatibilitás ki nem mondatik arra nézve, hogy bizottsági tagok nem lehetnek, addig a megyékben jó közigazgatás szert tenni me, vagy alig lehet. (Ugy van, a szélső baloldalon.) Ez az intézmény növeli a községekben a pótdadót, úgy hogy némely községekben 40—50 százalékra emelkedik a pótdadó. A főispáni állások ez idő szerint nagyjában nem egyebek, mint egyszerű sine curák, melyek által a kormány egyes családok támogatását nyeri meg. Sok helytt a főispánok csak akkor mennek székhelyükre, mikor szavazni, korteskedni kell, (Ugy van! a szélső baloldalon.) és azt hiszem, hogy a kormánypárt, illetőleg a kormány, midőn a főrendiház átalakításáról szóló törvényjavaslatot benyújtja, el fog követni mindent, hogy a főispánok a főrendiházban helyet ne foglaljanak, mert a kormány a közigazgatás menetére, a nélkül, hogy a főispánok a székhelyen ne legyenek, az administrtióra fel nem ügyelhet, befolyást nem gyakorolhat.

A most lezajlott megyei választásokról is kénytelen vagyok megemlékezni. (Halljuk!) Örömmel tapasztaltuk azt, hogy



csaknem minden megyében a municipális önkormányzat fenntartására a szükséges elem megvan s nem lesz a házban senki, a ki tagadhatná, hogy a tisztviselőkre nézve a stabilitás elve a választásokkor ne respektáltatott volna. Alig volt arra eset, hogy valaki, az illető állásra alkalmas egyén, a megyékben mellőztetett volna. Nem ez az, a mi engem arra ingerel t. ház, hogy figyelmemet e körülményre is kiterjesszem, hanem különösen azon körülmény, a mely Erdélyben az egyes megyei tisztjuttatásoknál előfordul. Kolozs, Hunyad és Fogarasmegyében a főispánok az ugynevezett ellenzéki alispánjelöltekkel szemben az oláhokkal, vagyis a nemzetiiségekkel szövődtek. És ha a miniszterelnök ur ezt kétségbe vonná, méltóztassék elolvasni, hogy Hunyadmegyében kik szavaztak a főispáni és a kormánypárti képviselők által ajánlott jelöltek mellett. Azt fogja mindenesetre tapasztalni, hogy 50-nél több oláh bizottsági tag szavazott azokra, és hogy az történt, hogy ezen nemzetiégi egyének, vagy ha úgy tetszik, románok kompakt egészként, pártként léptek fel, hol a főispánnal alkudoztak egyes állásokra, hogy ezek respektálták követeléseiket, és hogy így több állást, a melyet azelőtt magyarok bírtak, románokkal töltöttek be. Ezen főispánok, de mások is, elkövettek mindent, hogy a megyei önkormányzati szellemet kioltásák. Több megyében, mint Kolozsban, az állásoknak csaknem kétharmadára egy egyént jelöltek ki, és ha valaki ez ellen felszólt, pedig voltak alkalmas egyének, azt a legudvariatlanabb módon utasították vissza.

Jelenlegi közigazgatási szervezetünkben a legnagyobb teher a városra nehezedik. (Halljuk! Halljuk!) A városok, dacára annak, hogy nem részesülnek a miniszterium részéről segélyben és hogy önmaguk viselik az önkormányzati költséget, napról-napra terheltetnek oly költségekkel, a melyek szorosan véve, az állami adminisztráció által lennének fedezendők. Így pl. az állami adó kezelése, a bagatell bíráskodás, a katonai ügy, a beszállásolás stb., mind oly teendő, a melyek az állami feladatokkal járó adminisztráció körébe vágnak és a melyek óriási terheket rónak a városokra. És ha a kormány ezt így folytatja, a városok tönkre fognak menni, mert ma már alig van város, a melynek jelentékenyebb terhe nem volna.

Midőn ezekben a közigazgatásra vonatkozó nézetemet előadtam volna, engedje meg a t. ház, hogy a miniszterelnök urnak Ernszt képviselő urral szemben tegnap a horvát viszonyokra tett megjegyzéseire válaszolhassak. (Halljuk! Halljuk!)

Nem egyszer volt tapasztalható, hogy a kellemetlen dolgok vagy viszonyok keletkezési okát a miniszterelnök ur a volt Deák-pártban kereste. Most is azt mondta, hogy azon törvényeket nem én alkottam, — pedig nyolcz év óta kormányoz és akárhánszor megváltoztathatta volna azokat, — hanem alkotta a Deák-párt, melyek örökségébe 1875-ben kerülő utakon jutott be.

**Csanády Sándor** közbeszól: Becsempésztetett. (Derültség.)

**Ugron Ákos:** És a mely Deák-pártnak egy tekintélyes tagja, a ki abban a pártban döntő szerepet vitt, a t. pénzügyminiszter most is a t. miniszterelnök oldala mellett ül. Hát én azt az állítást, hogy nem ő, hanem a Deák-párt csinálta ezen törvényeket, megkísérlem a valódi értékére leszállítani. Ha valaki mindenféle pártszínezet nélkül egész tárgyilagosan veszi figyelemre a horvátországi viszonyokat, az ottani parlamentáris állapotokat, a következőkben kell, hogy találja azoknak alapját és okát: először a folytonos adófelelmények, mely Horvátországra is vonatkozik, ez szolgált a Starcevic-pártnak indokul, hogy oly skandalumokat követtek el, minők hallatlanok a parlament történetében. Ott van a czimer-kérdés. A nélkül, hogy a t. kormány kikutatta volna az ottani hangulatot, egy éjjel feltette a horvát czimert s aztán nagy szépen levette, ott van továbbá Bosznia okkupációja, melynek folytán a horvát tulzóknak párta roppant mérvben szaporodott, a melylyel nagy Horvátország eszméjét felkeltették.

1848 előtt ők Krajnát, Istriát, Karinthiát akarták magukhoz csatolni és abból egy nagy délszláv országot alapítani, most Boszniát és Hercegovinát akarják hozzá csatolni. Hibáztak Bosznia okkupációjával, hibáztak azzal, hogy az unionista pártot annak idejében félredobták s még ma is t. kormány, dacára annak, hogy módjában lenne az egyedüli pártot felébreszteni, mely Magyarország iránt igazán érez, t. i. Rauch báró és az unionisták pártját, még ma is inkább próbát tesz, részint katonákkal, részint ott nem kedvelt egyénekekkel. (Felkiáltás a szélsőbal felől: Fiume!) A t. szomszédoldalon említik Fiumét. Hát ezt már nem a Deák-párt tette, hanem a t. miniszterelnök ur, hogy a midőn Horvátörvidékkel egyesítette, még azt sem vitte ki az ország részére, hogy Fiume, melynek Magyarország-hoz tartozósága törvényileg ki van mondva, az országhoz csatoltassék végleg, hanem függő kérdés marad. Regnicoláris bizottságot küldtek ki és ime ott van a horvát regnicoláris bizottságnak jelentése, mely többek közt azt mondja, hogy Fiumét követeljük magunknak és tiltakozunk az ellen, hogy a magyar kormány és közegei által Horvát-Szlavon és Dalmátország befolyása nélkül kormányoztassék. Itt vagyunk ezen az állapotban; tehát a miniszterelnök ur tette ezt is, nem a régi Deák-párt, a melynek ő örökségébe jutott, és a melynek minden rossz intézkedéseit, ha önökben komoly és határozott elvek vannak, ezt megváltoztathatták volna 8 év alatt. Nem a Deák-párt az oka, hogy ott oly állapotok vannak, hanem önök az oka, az előbb elmondott indokok azok voltak alapja a zavaroknak, és az ottani állapotok meg fogják győzni a miniszterelnök urat arról, hogy elérkezett a tett ideje, s remélem, nem fogják tűrni azon scandalumokat, melyek hallatlanok az európai parlamentek történetében. Nem fogadom el a belügyminiszteri költségvetést a tárgyalás alapjául. (Helyeslés balfelől.)

## Levelezés.

Hétfalu, 1884. január 12-én.

(Felső népiskola vallástanítás nélkül.)

A hosszufalusi műfaragászatnál megtoldott m. kir. állami felső népiskola, mind a tantárgyak szép sikerrel tanítása, mind pedig a műfaragászat nagyon szép eredménynyel művelése alapján: még minden évben tetszést s közmegelegedést vívott ki magának!

Azonban nagy feltűnést keltett és méltó megrovást érdemel azon hallatlan mulasztás, hogy az ág. hitv. ev. ifjak számára évek óta nincs semmi vallástanítás.

Az ev. ref. testvér-hitfelekezet már évekkal ezelőtt kellőleg gondoskodott a hely. hitv. ev. szellembeni vallásuk tanításáról; az ág. ev. ifjakat azonban sem a multban, sem a jelenben senki nem oktatja a hit és vallás dolgaiban.

Ezen körülmény annál nagyobb attentum az illetők részéről, mivel a 4 falusi 12 ezer ág. hitv. ev. csángó-magyar érdekében lett első sorban felállítva a hosszufalusi felső népiskola, s annak zömét az iskolában ma is ezen ifjak alkotják.

De mint tudom, ezen iskola felekezeti jellegű korában a Br. Benedek-féle 12 ezer forint alappal is bír, melynek évi kamatait azon időben egy az iskolások által választott ág. ev. tanár élvezhette, a többi tanárokat pedig az államsegély értelmében a miniszter ur nevezte ki.

Ez idő szerint a tanfelügyelő ur alkalmoszerű intézkedéseit, ajánlatait alapján úgy áll a dolog, hogy ezen iskolánál a 4 tanár között egyetlen egy ág. hitv. ev. vallású sincsen.

Mert ezek közül kettő ev. ref., egy róm. kath., egy pedig gör. k. vallású; tehát a 7 falusi ág. ev. csángó-magyar fiakat a vallásra egyikük sem taníthatná, mivel ez ellenkeznék az egyházi autonómiával s az egyházi törvények ide vágó pontozataival.

Az állami iskolai gondnokság pedig úgy látszik, igen szabadelvű s világiás szel-

lemet öltött, a mennyiben mítsem törődik a vallástanítással, holott ez épen olyan kötelezett tantárgy, mint bármely más!

Egy lelkes barátomtól tudom, hogy ez a mult tanévben írásbelileg interpellálta az állami iskolai gondnokságot a vallási tantárgy elő nem adtatása miatt; de válaszul nem egészen kielégítő mentegődzéseket nyert, s tény az, hogy az ág. hitv. ev. ifjaknak ma se tanítja senki a vallás tantárgyát.

A vallástanítás törvények értelmében az illető hitfelekezet gondja és kötelessége országszerte mindenütt. Miért hanyagolja s nézi el hát a tanfelügyelő ur és a gondnokság ama megbotránkozató s a vallási érületet sértő hallatlan mulasztást épen egy felső népiskolánál; hova annyi szem néz, hol az ifjak és szülők érdeke azt elodáztatlanul és joggal egyaránt megköveteli?

Ha Hétfalu hitközségei nem állanak azon anyagi helyzetben, hogy szabályszerű évi fizetéses vallástanítót alkalmazzanak a felső népiskolához: akkor segítsen a tanfelügyelő ur s a gondnokság azon, hogy egy tanár cseréltessek ki, illetve helyettesék el s ennek vallástanítási tiszteletdíjt az illető egyházak könnyűszerűleg adhatnák.

Vagy forduljanak a miniszter urhoz kérvényileg, hogy a gazdag erdélyi ág. hitv. ev. százsz egyházkerület az évente nyert 16 ezer statusdotációból adjon a vallástanító számára 4—5 száz forintot, hiszen abból a sok ezer forintból juthatna ezen célra is! Annál inkább pedig, mivel a 20 ezer ág. ev. brassómezei magyarság ugy sem nyer ezen egyházmegyében ama tekintélyes évi összegből egy árva garast sem egyházi célokra! Pedig amaz összeget az országgyűlés minden évben hűségesen megszavazza s kiadja a százsz egyházkerület vallási céljaira.

Kérjetelek és megadatik! Zörgessetek és megnyitattik!

A helyzet tarthatlan, azt tovább elnézni nem lehet, hogy a hosszufalusi állami felső népiskolánál az ág. hitv. ev. ifjak vallástanítás nélkül végezzék egyéb tanulmányaikat!

Ezen az ügyön vagy így, vagy úgy, de okvetlen és haladéktalanul segíteni kell; így gyakorlati unicum és hallatlan országszerte, a maga nemében!

Az ev. ref. vallású hitfelekezet Brassóból, Kolozsvárról kifolyólag — diésértükre legyen mondvá — annak idején és helyesen intézkedett hitfelekezeti ifjaik vallástanításáról a multban úgy, mint a jelenben! Ennek az is a módja. Mi lesz az ifjából a világiasság, az anyag és erő divatos korában, ha hitkínsei, vallási ismeretei annak idejében nem gyarapítottak?

Hiszen az ország házában maga a közoktatási miniszter ur is a derék honatyák előtt nem oly rég, hogy eképen nyilatkozott:

„A hitfelekezeti elcsúszás a mai társadalomnak a legnagyobb méltelye. Azt a jogot nem akarjuk megengedni, hogy valaki a létező egyházak keretén kívül neveltesse gyermekeit. Positiv vallás, egyház nélkül a társadalmat összetartani s csupán politikával kormányozni, sehol a világon nem lehet!”

Ezeknek alapján tehát igazolt a felszólamlás ama mulasztás miatt. S így a tanfelügyelő urtól s az állami iskolai gondnokságtól méltán meg lehet kívánni a vallástanítás ügyébeni gondoskodást s a tényleges intézkedést.

Mert a hosszas vajadás után annak az ideje már végképen lejárt, hogy az ügy érdekében viszont csak némi biztató írott malaszt jusson osztályrészül, vigasztalás gyanánt.

Ez idő szerint érintetteknek komoly tanácskozásba kell ereszkedni az egyházakkal, vagy ha ezeket kikerülik, határozott lépéseket kell tenni a végett, hogy a jogos s törvények szerinti követelménynek végre valahára elég tétessék!

Korrespondens.

## Mindenféle.

— **Kinevezés.** Szotyori József kézdí-vásárhelyi telekkönyvvezető a sepsiszentgyörgyi járásbírószághoz albirónak kinevezetett. A mennyire örvendünk az általános tisztelt, szép tehetségű tisztviselő régen megérdemlett előléptetésének, ép annyira fájlaljuk a derék barát távozását. — Helyébe Pünkösti Géza oklándi telekkönyvvezető lett hivatalból áthelyezve.

— **Kinevezés.** A m. kir. igazságügy-miniszter Cseke László okleveles mérnököt Bikfalva székhellyel az erdélyi részek területére birtokrendezési jogosítvánnyal ruházta fel. Gratulálunk!

— **Kinevezés.** Dr. Forzatz Aktal fiatal, tehetséges joggyakornok a csikszeredai kir. törvényszékhez aljegyzővé nevezetett ki s állomását már el is foglalta. Fogadja szerencsekívánatunkat az új állomáshoz!

— **Új széklly lap.** Sepsiszentgyörgyön egy harmadik lap indult meg január 15-én Vajna Miklós megyei aljegyző szerkesztésében. Az új lap czíme „Háromszéki Megyei Értesítő” s ezélja, — a mint az előszó-ban jelezve van — hogy a megyéhez leérkezett magasabb rendeleteket, a megye által kiadott rendeleteket, szabályrendeleteket, körözüvényeket közölve, ily uton nemcsak a hatóságok, hanem az egyesek is hiteles forrásból értesülhessenek a megyét érdeklő dolgokról. Örömmel üdvözljük ezen üdvös, életrevaló vállalatot s melegen ajánljuk a közügyek iránt érdeklődő közönség szíves figyelmébe.

— **A kovásznai „Olvasó-egylet”** saját pénztára javára 1884. jan. 29-én zártkörű tánczestélyt rendez. Belépti díj: személy-jegy 1 frt 50 kr; család-jegy 3 frt. Belépti jegyek a meghívó előmutatása mellett Binder Adolf ur gyógytárában s este a pénztárnál kaphatók. Felülfizetések köszönettel fogadtatnak s hírlapilag nyugtáztatnak. Kezdeté 8 órakor. A bál védnök-nője: kisborosnyói mélt. Réz Farkasné sz. Domokos Teréz ó nagysága. Bálorvos: Dr. Póka Dezső. Rendező bizottság: Hollaky Attila, elnök. Gyárfás Miklós, alelnök. Binder Adolf, pénztárnok. Finta János ellenőr. Deák Albert, jegyző. Bartha Móricz. Bányaai Kristóf. Bogdán Ártur. Deák Imre. Ifj. Dobay János. Dombi Domokos. Domokos Miklós. Finta Géza. Dr. Póka Dezső. Solyom Tamás. Sümegh Ignác. G. Vajna István. M. Vajna István. Vajna Imre. Vajna Miklós.

— **Alosernátonban** folyó hó 20-án zártkörű bál fog tartatni ismét a szegénysorsu iskolás gyermekek felségelésére. A bizottság nagy buzgalommal fáradozik az előkészületeken, s reméljük, hogy egy a helybeli, mint a vidéki közönség sietni fog a nemes ezélu tánczvigalmat felkarolni.

— **Nyilvános számadás és köszönet.** A csiksomlyói „Jótekonny négyesület” nevében hálás köszöntemet nyilvánítom minl-azon t. vendégeknek, kik a január 15-én tartott fillérestélyen felülfizetéseikkel és szíveskedtek egyetünk pénztárát gyarapítani. Összes bevétel 41 frt 88 kr, kiadás 12 frt 41 kr; tiszta jövedelem 29 frt 47 kr. Csik-Somlyó, 1884. jan. 17. Pap Andrásné.

— **Órás Csik-Szeredában.** Hauzer H. óras most nyitott üzletet Csik-Szeredában. Bizonyítványait volt alkalmunk látni ezek alapján ajánlhatjuk őt a romlott-óras közönségnek.

— **Sajtóhiba.** Lapunk f. évi 4-ik számában az „Attila Aquileja előtt” czimű vers hatodik szakaszának harmadik sorában „a patakul” helyett falkakul olvasandó.

— **Kézdí-Vásárhelyt** a „Hungaria” vendéglői helyiség, a jövő 1884-ik évi ápril 24-től kezdve, boltnak, esetleg vendéglőnek is hasznosbérbe adandó. Bővebb felvilágosítást lapunk kiadóhivatalában nyerhetni.

— **Egy 2-4 gymn. vagy felsőnépiskolai osztályt** végzett fiu Kézdí-Vásárhelyt — ugyisintén Csik-Szeredában is — Szabó Albert könyvnyomdájában tanulónak felvétetik.



## Nyilatkozat.

A „Székely Nemzet“ 10. számában „Omega“ aláírással megjelent közleményre nézve — mennyiben az engem vádol a k. vásárhelyi óvoda előtt felhalmozódott jégért — kinyilvánítom, hogy az utak jó karban tartása, a szeszgyár-kifolyások megakadályozása, rendőrségi teendő lévén, nem tartozik az én hatáskörömhöz. Czikkiró urat megkérem, hogy jövőre nézve, ha valamit írni akar, mielőtt egy tisztviselőt vádolna, szerezzen magának alaposabb meggyőződést.

Kézdi-Vásárhely, 1884. jan. 19-én.  
Szabó Dénes,  
gazdatanácsos.

| Piaci árak |                          | Kézdi-Vásárhely |        | Csik-Szereda |        | Gy.-Szt. Miklós |        |
|------------|--------------------------|-----------------|--------|--------------|--------|-----------------|--------|
|            |                          | jan. 17.        | frt kr | jan. 16.     | frt kr | január          | frt kr |
| Hétfőre    | Buza ) tiszta            | 6               | 80     | 6            | 50     | 6               | 75     |
|            | ) elegy                  | 6               | —      | —            | —      | 6               | —      |
|            | Rozs ) tiszta            | 4               | 40     | 4            | —      | 5               | —      |
|            | ) elegy                  | —               | —      | —            | —      | 4               | 25     |
|            | Árpa ) tiszta            | 3               | 80     | 4            | 50     | 4               | 50     |
|            | ) elegy                  | —               | —      | —            | —      | 4               | —      |
|            | Zab . . . . .            | 2               | 50     | 2            | 02     | 2               | —      |
|            | Törökbuza . . . . .      | 4               | 40     | 5            | —      | 5               | 50     |
|            | Kása ) köles             | 10              | —      | 12           | —      | 10              | —      |
|            | ) árpa                   | —               | —      | —            | —      | —               | —      |
| Kedre      | Borsó . . . . .          | 7               | —      | 8            | —      | 6               | —      |
|            | Lencse . . . . .         | 9               | —      | —            | —      | —               | —      |
|            | Fuszulyka . . . . .      | 7               | —      | 8            | —      | —               | —      |
|            | Lenmag . . . . .         | —               | —      | —            | —      | —               | —      |
|            | Kendermag . . . . .      | —               | —      | —            | —      | —               | —      |
|            | Bükköny . . . . .        | —               | —      | —            | —      | —               | —      |
|            | Pityóka . . . . .        | 1               | 60     | 1            | 60     | 1               | 50     |
|            | Marhahus . . . . .       | —               | 40     | —            | 32     | —               | 32     |
|            | Disznóhus . . . . .      | —               | 48     | —            | 48     | —               | 56     |
|            | Juh-hus . . . . .        | —               | —      | —            | —      | —               | 30     |
| Doboz      | Szalonna . . . . .       | —               | 80     | —            | —      | —               | 78     |
|            | Fagygyu . . . . .        | —               | 32     | 08           | —      | —               | 44     |
|            | Matacz . . . . .         | 1               | 50     | 1            | —      | 1               | 20     |
|            | Lud . . . . .            | 1               | 40     | —            | 90     | —               | 95     |
|            | Bárany ) fejtér          | —               | —      | —            | —      | —               | —      |
|            | ) fekető                 | —               | —      | —            | —      | —               | —      |
|            | Egy pár csirke . . . . . | —               | 65     | —            | 60     | —               | 70     |
|            | 10 tojás . . . . .       | —               | 25     | —            | 20     | —               | 26     |

Hivatalos árfolyamok a budapesti áru- és értéktőzsdén.  
Január 18-án.  
Magyar aranyárjárdék 6% . . . . . 121.20  
Magyar aranyárjárdék 4% . . . . . 88.80  
Magy. papirjárdék 5% . . . . . 86.40  
Magyar vasuti kölcsön . . . . . 140.—  
M. keleti vasuti államköt. I. kibocs. 92.75  
M. keleti vasuti államköt. II. kibocs. 116.—  
M. keleti vasuti államköt. III. . . . . 97.75

Magyar földtehermentesítési kötvény 100.25  
M. földtehermentesít. kötv. záradékkal 99.25  
Temes-bánati földteherm. kötvény 100.—  
Temes-bánati földt. kötv. záradékkal 98.75  
Erdélyi földtehermentesítési kötvény 99.25  
Horvát-szlavon földteherment. kötv. 100.—  
Magyar szőlődezmá-váltási kötvény 97.75  
Magyar nyereség-sorsjegy kölcsön 112.75  
Tiszasszabályozási és szegedi sorsjegy 110.75  
Osztrák járadék papirban . . . . . 79.40  
Osztrák járadék ezüstben . . . . . 80.—  
Osztrák járadék aranyban . . . . . 100.—  
1860. államsorsjegyek . . . . . 138.—  
Osztrák-magyar bankrészvény . . . . . 847.—  
Magyar hitelbank-részvény . . . . . 299.25  
Osztrák hitelintézet-részvény . . . . . 301.—  
Ezüst . . . . . —  
Cs. és kir. arany . . . . . 5.69  
20 frankos arany . . . . . 9.59  
Német birodalmi márka . . . . . 59.30  
London (2 havi váltókért) . . . . . 121.10

Felelős szerkesztők:  
T. Nagy Imre, Ifj. Dobay János.  
Kiadó tulajdonos:  
Szabó Albert.

## ELADÁS.

A K. Vásárhelytől levő ugynevezett „Oroszlán“ című vendéglő, úgy a piacon az alsó mészárszék átellenében a Vizi-féle ház szomszédságában fekvő épületes beltelek, valamint a Szalában az özv. Baka Mihályné telke mellett fekvő ház szabad kézből eladó.  
Értekezhetni özv. Fülöp Sámuelné birtokosnővel. v. 2-3

## Hirdetmény.

Imecsfalván a posta-ut mellett csinos új lakházzal és gazdasági épületekkel ellátott **belső telek** és hozzá tartozó, a község közelében fekvő kitűnő talaju 50 cat. hold **szántó** és 23 h. **haszáló** örök áron eladatik.  
Értekezhetni a felől Kovásznán Fekete Alajos kereskedővel. 1-3

## A csikszeredai takarékpénztár-részvénytársaság

### I-ső évi rendes közgyűlését

Csik-Szeredában, 1884. január 27-én d. e. 10 órakor kezdődőleg a „Csillag“ vendéglő nagytetmében fogja megtartani; melyre a t. ez. részvényesek tisztelettel meghívotnak.

### Tárgysorozat:

1. Elnöki megnyitó.
2. Titkári jelentés.
3. Az 1883. évi zárszámadás, és a nyereség felosztása iránti indítványa az igazgatóságnak s ennek kapcsán a felügyelő-bizottság jelentése.
4. 1000 darab 25 forintos új részvény kibocsátása iránti indítványa az igazgatóságnak.
5. Ennek kapcsán az alapszabályok módosítása.
6. Tisztviselők fizetésének megállapítására vonatkozó indítványa az igazgatóságnak.
7. Indítványok.

### Az alapszabályok 20. §-nak kivonata:

(A szavazati jog akár személyesen, akár két tanu által aláírt felhatalmazással ellátott megbízott által — kinek azonban részvényesnek kell lenni — gyakorolható. Nő részvényesek csak felhatalmazott által, gondnokság vagy gyámság alatt tiak gondnokuk vagy gyámjuk, illetőleg ezek felhatalmazottjai által, és erkölcsi testületek megbízottjuk által gyakorolhatják szavazati jogukat; az utóbbi esetben nem kívántatik, hogy a megbízott részvényes legyen).

Azon részvényesek tehát, kik 1883. december 31-ig az intézet részvény-könyve szerint, mint ilyenek, igazolva voltak, a fennebbi módon szavazati jogukat — részvény bemutatása nélkül — gyakorolhatják.

Csik-Szeredán, 1884. január 3-án.

Sprencz György,  
könyvelő, h. titkár.

Lázár Domokos,  
elnök.

### Vagyoni mérlege \*)

| Vagyoni                                       | 1883. december 31-én |    | Teher                     |          |
|-----------------------------------------------|----------------------|----|---------------------------|----------|
|                                               | frt                  | kr | frt                       | kr       |
| Váltó-kölcsönökben . . . . .                  | 65052                | 90 | Részvénytőke . . . . .    | 25000 —  |
| Előleg-kölcsönökben . . . . .                 | 305                  | —  | Alapítás . . . . .        | 817 —    |
| Kötelezvény-kölcsönökben . . . . .            | 16964                | 50 | Betétek és tőkésített ka- | —        |
| Külföldiekben . . . . .                       | 20                   | —  | matai . . . . .           | 29014 45 |
| Berendezésben . . . . .                       | 817                  | —  | Visszleszámítás . . . . . | 8280 —   |
| Pénzkészlet f. év december 31-dikén . . . . . | 1435                 | 65 | Kölcsön . . . . .         | 18015 —  |
|                                               |                      |    | Bélyegilleték . . . . .   | 60 —     |
|                                               |                      |    | Nyereség . . . . .        | 3408 60  |
|                                               | 84595                | 05 |                           | 84595 05 |

Csik-Szeredán, 1883. december 31-én.

Pototzky Kristóf s. k.  
igazgató pénztárnok.  
Nagy Sándor s. k.  
igazgatóági tag.  
Deák Ignác s. k.  
felügy. bizotts. tag.

Lázár Domokos s. k.  
elnök.  
Domokos János s. k.  
felügy. bizotts. elnök.

Sprencz György s. k.  
könyvelő.  
Száva Lukács s. k.  
igazgatóági tag.  
Molnár Lajos s. k.  
felügy. bizotts. tag és jegyző.

\*) Üzletét 1883. április 3-án kezdette meg.

3-3

## Értesítés.

Tisztelettel értesítem a nagyérdemű közönséget, hogy kézdivásárhelyi tek. Szabó Albert urnak Csik-Szeredában levő s az igényeknek megfelelően berendezett

## könyvnyomdáját

haszonbérbe vettem s azt az 1884-ik év január hava 1-én kezdődőleg önállóan kezelem.

A nyomdahelyiség a városkapitány ur házában van.

Vállalkozom könyvek, folyó- és röpiratok, alapszabályok, hivatalos nyomtatványok, rovatok iver, körlevelek, felhívások, árjegyzékek, számlák, étlapok, nász- és vigalmi jelentések, meghívók, névjegyek, tánczrendek, ujévi és más alkalmi üdvözlések, falhirdetmények, szóval minden, a **könyvnyomdászat** körébe tartozó munkák elkészítésére.

Nyomtatványraktárt fogok tartani, melyben a közéletben leggyakrabban előforduló nyomtatványok igen jutányos áron kaphatók lesznek.

Főelvem lévén a méltányos árszabály, pontosság és izléses kiállítás: hiszem és remélem, hogy Csikmegye művelt közönségének nagybecsű támogatását — a mitől a közművelődés előmozdítását ezelő eme vállalat fennállása, felvirágzása függ — kiérdemelni szerencsés leszek. Hogy ezt elérhessem, minden lehető el fogok követni.

Bátorkodom tehát magamat a nagyérdemű közönség becses figyelmébe ajánlani s szíves pártfogását tisztelettel kérem.

Csik-Szereda, 1884. január 1.

Alázatos szolgálja

Györgyjakab Márton,  
nyomdász.

5—5

## NAGY BOR-RAKTÁR CSIK-SZEREDÁBAN.

## Bor-raktár

JAKAB LAJOSNÁL, CSIK-SZEREDÁBAN.

Tudatom a nagyérdemű közönséggel, hogy nálam mindenféle jó asztali bor folytonosan raktáron tartatik.

Eladás nagyban 50 litertől felfelé.

Egy liter jó asztali bor 20 krajczártól 40 krajczárig.

JAKAB LAJOS.

9—10

## NAGY BOR-RAKTÁR CSIK-SZEREDÁBAN.

Ny. Szabó Albert gyorssajtóján Kézdi-Vásárhelytől.